

Dårskabens lovprisning, søndagens gentagelse og håbets svaghed?

Dansk Teologisk Tidsskrift udkommer i dette nummer med tre artikler samt anmeldelser, der ved første øjekast ser ud til at angå vidt forskellige emner, men dog alligevel behandler aktuelle teologiske problemstillinger, der hænger tydeligere sammen end som så, nemlig korsteologi, kristne prædikener og det kristne håb.

I artiklen *Det paradoksale sprog i Erasmus af Rotterdams 'Dårskabens lovprisning'* udfolder Theis Schönning Johansen Erasmus af Rotterdams skrift *Dårskabens lovprisning* som en original lovprisning af dårskaben foretaget af dårskaben selv. Johansen fører os ind i den nyere diskussion om dette værk og trækker selv især på Günter Baders fortolkning. Bader understreger, at Erasmus' værk har en strukturel selvrefleksiv betydning og hævder, at der er tale om et andengrads paradoks i dårskabens (selv)lovprisning (af sig selv). Bader understreger, at denne selvrefleksive strukturelle betydning får teologiske konsekvenser; og Johansen peger særligt på konsekvenser som sprogets betydningen for den menneskelige selverkendelse og (selv)erkendelse af verden. Johansen hævder, at erkendelsen er kompleks, og rejser således på ny spørgsmålet om den bredere forståelse af Erasmus værk, hans kristologi, pneumatologi, antropologi og herunder ikke mindst hans syn på frihed og vilje.

Strukturel selv-refleksivitet udfolder sig også på flere planer i Mikael Brorsons artikel *Søndag efter søndag* om Aarhus-teologen Johannes Sløks forkyndelse gennem 40 år, og ligefrem på den klare og opbyggelige måde. Brorson læser de prædikenvejledninger, som Sløk skrev til Præsteforeningens Blad i 1980 og 1982. Det gør han med henblik på spørgsmålet om kontinuitet i Sløks tænkning og undersøgelse af den såkaldte narrative vending i hans forfatterskab. Brorson læser Sløk først diakront, og dernæst sammenligner han prædikenvejledningerne med Sløks prædiker fra 1940'erne. På denne måde kan han vise, at Sløks teologi på den ene side udvikler sig, men på den anden side udtrykker en solid kontinuitet. Det viser sig nemlig at være de samme teologiske temaer, som er konstitutive for Sløks tænkning gennem hele forfatterskabet. Det gælder især dialektikken mellem Guds uendelige mildhed og strenghed, evangeliets uforståelighed og frelsen som Guds "Alleinwirksamkeit". Den udvikling, der spores i Sløks tænkning, skal altså på ingen måde ses som et brud, men snarere som en nuancering af hans anliggende.

Selvrefleksive systematiske problemstillinger gennemsyrrer også dette nummers sidste artikel *Mulighedens uendelighed – uendelighedens mulighed*, hvor Anna Ravn Mortensen på baggrund af sit kandidat-speciale præsenterer et bidrag til en postmoderne håbsforståelse med udgangspunkt i Kierkegaards subjektivitetsteori og etik. Mortensen undersøger fra et postmoderne perspektiv det religiøse håbs muligheder og begrænsninger og argumenterer forsigtigt for, at Søren Kierkegaard har en forståelse af håbet som tvetydigt, foragteligt og etisk, og at denne forståelse svarer til Gianni Vattimo's postmoderne teori om *kenosis* som essensen af sekularisering. Mortensen argumenterer ved først at dykke ned i begrebet "det postmoderne". Dernæst analyserer hun Kierkegaard's opfattelse af håb og til sidst stiller hun Vattimo's opfattelse af håbet i forlængelse af Kierkegaard. Dette Kierkegaard-ske-Vattimo'ske håb står, hævder Mortensen, overfor nutidens pragmatiske, videnskabelige og nihilistiske håb og fungerer, mener Mortensen, bedre i en postmoderne tid. Således viser Mortensen, at håb ikke kan adskilles fra menneskets selvforståelse og situation, og Sløks sans for menneskets manglende evne til at forstå og Erasmus sans for dårskaben forekommer både rædselsvækkende og befriende.

Johanne Stubbe Teglbjærg Christensen